

حکیده پژوهش

امروزه در کشورهای صنعتی، اغلب کتابخانه‌ها و مراکز اسناد، در بخش‌های مختلف خودناگزیر شده‌اند که از کامپیوتر استفاده کنند. یکی از راه‌های تحقق این کار استفاده از بسته‌های نرم‌افزاری مختلفی است که توسط موسسات گوناگون طراحی و ارائه شده است. یکی از این بسته‌های نرم‌افزاری که مخصوص کتابخانه‌ها و مراکز اسناد است، بسته نرم‌افزاری مینی، میکرو CDS/ISIS است که توسط یونسکو طراحی، برنامهریزی و توزیع شده است.

در چند سال اخیر بعضی از کتابخانه‌ها و مراکز اسناد در ایران هم به فکر استفاده از کامپیوتر افتاده‌اند و چون بسته نرم‌افزاری CDS/ISIS از طرف یونسکو رایگان در اختیار کشورهای مختلف قرار می‌گیرد، لاقابل اغلب کتابخانه‌های دانشگاهی ایران به طرق گوناگون از وجود آن آگاه شده‌اند و نسخه‌های از آن را در اختیار دارند.

در این پژوهش سعی شده است وضعیت بکارگیری این بسته نرم‌افزاری در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۷۱ بررسی شود.

فرضیه‌های پژوهش عبارتند از:

۱- میزان استفاده از نرم‌افزار CDS/ISIS در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور کمتر یا مساوی $\frac{1}{5}$ کل جامعه مورد پژوهش است.

۲- ندیدن دوره آموزش مناسب به وسیله کتابداران باعث شده که استفاده از نرم‌افزار CDS/ISIS در کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های

ب

علوم پزشکی کشور کم باشد .

۳- مشکل بودن کار با قسمت های مختلف این نرم افزار باعث شده که در بعضی از کتابخانه های مورد مطالعه بکارگیری آن شروع ولی متوقف شود .

برای جمع آوری اطلاعات لازم پرسشنامه پیوست تهیه و به کتابخانه های مرکزی دانشگاه های علوم پزشکی کشور ارسال شد . از ۳۲ پرسشنامه ارسال شده ۲۸ پرسشنامه تکمیل و برگشت داده شد . نتایج نشان میدهد که در جامعه مورد بررسی میزان استفاده از این نرم افزار کمتر از یک کل جامعه مورد پژوهش است (۱۰/۷٪) و (۸۹/۵٪) از کتابخانه هایی که اصلاً از این نرم افزار استفاده نکرده اند دلیل عدم استفاده را ندیدن دوره آموزش مناسب و کافی ذکر کرده اند . و (۸۳/۳٪) از کتابخانه هایی که شروع به استفاده از این نرم افزار کرده اند ولی در نیمه راه متوقف شده اند دلیل این توقف را روان نبودن کار با قسمت های مختلف این نرم افزار ذکر کرده اند و این نتایج فرضیه های پژوهش را تأیید می کنند .

همچنین مشخص شد که بیشترین مورد استفاده از این نرم افزار در بخش فهرست نویسی بوده است (۵۶٪) و از قسمت برنامهای استفاده کننده این نرم افزار بیشتر استفاده شده است (۵۵/۶٪) و کمترین مشکل هم در این قسمت بوده است . ولی قسمت برنامهای سیستم برای استفاده کنندگان روان نبوده و در مواردی باعث توقف در بکارگیری این نرم افزار شده است . در پایان پیشنهادهای میشود که در ایران ، دوره های آموزشی به وسیله نمایندگی یونسکو و دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی برگزار گردد . و با برگزاری دوره های آموزشی تکمیلی جهت کتابداران متخصص نحوه استفاده از این نرم افزار و ویرایش های تجدیدنظر شده آن را آموزش دهند تا با استفاده از آن اطلاعات کتابخانه ها به طور یکسان ذخیره ، بازیابی و مبادله شود .